

ת"פ 29012/07/12 - מדינת ישראל נגד ק ד

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 29012-07-12 מדינת ישראל נ' ד

בפני כבוד השופטת הדסה נאור
מאשימה מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד צוריאל שגב
נגד ק ד ע"י ב"כ עו"ד גלאון קפלנסקי
נאשם

החלטה

- נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של כליאת שווא, תקיפה הגורמת חבלה ממשית - בן זוג ואיומים.
- לאחר תחילת שמיעת הראיות ולאחר שנשמעו מספר עדי תביעה התקבלה חוות דעת פסיכיאטרית בעניינו של הנאשם ולפיה הנאשם אינו כשיר דיונית לעמוד לדין עקב "**מצב פסיכוטי מאני עם מחשבות שווא של גדלות והתנהגות חסרת שיפוט**" ונוכח המסוכנות הנובעת ממצבו הומלץ על טיפול בתנאי אשפוז.
- להערכת עורך חוות הדעת, פסיכיאטר מומחה מטעם לשכת הפסיכיאטר המחוזי, ד"ר נתן כספי, קיים ספק גם לגבי כשירותו המהותית של הנאשם בעת ביצוע העבירות ו"**קרוב לוודאי שלא היה מסוגל להבדיל בין טוב לרע ובין מותר ואסור בעת ביצוע אותן העבירות**".
- המאשימה הסכימה לקבל את האמור בחוות הדעת, ככל שהיא נוגעת לכשירותו הדיונית של הנאשם, אך חלקה על ממצאי חוות הדעת, ככל שהיא מתייחסת לכשירותו המהותית וביקשה להורות על הפסקת ההליכים בתיק ולהורות על אשפוזו של הנאשם מכוח סעיף 15(א) לחוק לטיפול בחולי נפש.
- ב"כ הנאשם ביקש להורות על זיכוי של הנאשם בעקבות ההלכה שנקבעה ברע"פ 2675/13 ובדנ"פ 1237/15 מ"י נ. רן רפאל וחנן (להלן: "הלכת וחנן").
- הדין הוא עם עתירת המאשימה, נוכח אי כשירותו הדיונית של הנאשם המונע אפשרות בירור אשמתו, בהבדל מהלכת וחנן, שם נקבע כי הנאשם ביצע את המעשים המיוחסים לו אך הוא חוסה תחת סייג אי שפיות הדעת מחמת אי כשירות מהותית.

6. במקרה שלפנינו, לאור האמור בחוות הדעת הפסיכיאטרית חל סעיף 170(א) לחסד"פ שכותרתו "נאשם שאינו מסוגל לעמוד לדין", המורה כדלקמן:

"(א) קבע בית המשפט לפי סעיף 6(א) לחוק לטיפול בחולי נפש, תשט"ו-1955 (כיום סעיף 15(א) לחוק טיפול בחולי נפש התשנ"א-1991-ה.נ.)... שנאשם אינו מסוגל לעמוד בדין, יפסיק את ההליכים נגדו...".

7. המסגרת הנורמטיבית לעתירת ב"כ הנאשם מצויה בסעיף 34ח לחוק העונשין שכותרתו "אי כשירות הדעת", המצוי בפרק ה'1 לחוק העונשין בחלק ה'1 בסעיפים לאחריות פלילית, והקובע סייג לפליליות המעשה עקב אי כשירות מהותית, בין היתר מחמת "אי שפיות".

על פי לשונו של סעיף 34ח לחוק העונשין:

"לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שעשה, אם, בשעת המעשה, בשל מחלה שפגעה ברוחו או בשל ליקוי בכושרו השכלי, היה חסר יכולת של ממש -
(1) להבין את אשר הוא עושה את הפסול שבמעשהו; או
(2) להימנע מעשיית המעשה".

בהלכת וחנן נדונה השאלה מה דינו של מי שהוכח שביצע את מעשה העבירה, אך עומדת לו הגנת הסייג לאחריות פלילית מחמת אי כשירות מהותית - האם יש להורות על זיכוי או על הפסקת ההליכים בעניינו.

בית המשפט קבע בהלכת וחנן, כי "תחולת סעיף 34ח על נאשם מביאה לזיכוי".

8. מעבר לעובדה שהמאשימה הודיעה כי לא מקובלים עליה ממצאי חוות הדעת ככל שהם נוגעים לשאלת כשירותו המהותית של הנאשם, עדיין לא עברה ההגנה את משוכת בירור אשמתו של הנאשם נוכח אי כשירותו הדיונית. קרי: נוכח האמור בחוות הדעת לפיה "במצבו הנפשי הנוכחי - אינו מסוגל לעקוב אחר הליכים משפטיים ואינו מסוגל לעמוד לדין" לא ניתן לברר את השאלה - המקדימה לבחינת השפעת מצבו הנפשי של הנאשם בעת ביצוע העבירה על תחולת הסייג לאחריות פלילית - האם הנאשם ביצע את המעשים המיוחסים לו בכתב האישום.

9. בהלכת בית המשפט העליון בע"פ 9078/09, פלוני נ. מ"י ובע"פ 3054/10, מ"י נ. פלוני נקבע כי נאשם, שלגביו נקבע שאינו כשיר לעמוד לדין - אין מקום לברר את שאלת אחריותו הפלילית בשעת עשיית המעשה נשוא כתב האישום, לפי סעיף 34ח לחוק העונשין.

הלכה זו לא בוטלה במסגרת הלכת וחנן ותחולתה נותרה בעינה.

10. המסקנה העולה מכל האמור לעיל היא שכל עוד מצוי הנאשם במצב של אי כשירות דיונית המונע ממנו לנהל את משפטו עקב אי שפיות, ומשלא ניתן לקבוע כי הנאשם עשה את מעשי העבירה, כדרישת סעיף 15(ב) לחוק לטיפול בחולי נפש לצורך תחולת הסייג, לא ניתן לקבוע שעומד לנאשם הסייג של אחריות פלילית מכוח סעיף 34ח, שהינו בבחינת טענת הגנה, גם מהטעם שהמאשימה הצהירה כי היא אינה מקבלת את חוות דעתו של הפסיכיאטר המחוזי ככל שהיא מתייחסת למצבו של הנאשם בעת ביצוע העבירה.

הדרך היחידה העומדת לנאשם לסיים את ההליך, בשלב זה, כל עוד לא נקבע אחרת לגבי כשירותו הדיונית, היא בהתאם לאמור בסעיף 170(א) לחוק העונשין ולהורות על הפסקת ההליכים נגדו.

11. התוצאה היא שאני קובעת שהנאשם אינו כשיר לעמוד לדין וכפועל יוצא מכך מורה על הפסקת ההליכים נגדו, בהתאם לסעיף 170 (א) לחוק לטיפול בחולי נפש.

ניתנה היום, ו' חשוון תשע"ו, 19 אוקטובר 2015, בהעדר הצדדים.